

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, KEDD 1923. január 30.

29. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lobach-palota)

Manojlovics Jánoshoz

Körülbelül tíz éve, hogy ilyen című vezércikk jelent meg a »Bácsme gyei Napló«-ban. Manojlovics János akkor ellenzéki jelölt volt az öltöztetési választókerületben s mi akkor e helyen azt a tanácsot adtuk az öbcesei kerület magyarjainak, hogy a kormányparti Dungyverszki-vel szemben Manojlovicsra adják szavazatukat. Ma más körülmények és más viszonyok közt ismét Manojlovics Jánosról szól a vezércikk.

Manojlovics János dr., a radikális párt volt képviselő tagja és titkára, egyike azoknak a nagyon kevés számú politikusoknak, akikről az itt élő magyarság méltán várta el helyzetének fölismérését s azt a védelmet, mely elől a fölismérés után egyetlen elfogulatlan és tisztán látó közéleti férfi sem térhet ki. Manojlovics János nem most kezd a politikával foglalkozni; aktív politikus volt már jóval a háború előtt s így egyként volt közvetlen részese úgy a kisebbségi, mint — az impérium változása óta — az uralom politikájának. Manojlovics Jánostól tehát többet várhat el ennek az országnak magyarsága, mint azt a belátást és türelmet, amit az ó európaisága és felvilágosultsága megad. Tőle azt várhatjuk, hogy állásfoglalásával, melynek egyén-kvalitásain túl a multnak tanulmányai is a jelen fölismérése adnak súlyt, irányt szabjon annak a politikának, melynek aktív részese.

Manojlovics János, most, a választások előtt végigjárja a magyarok között s agitál a radikális párt mellett. Ezt az agitációt természetesen senki senkinek rossz néven. De úgy gondoljuk, azt sem veheti senki rossz néven, ha szembe akarunk nézni azokkal az érvekkel, amelyekkel híveket akar toborozni a radikális párt részére — a magyarok között.

Azt mondja Manojlovics János dr.: a magyaroknak helyes és okos nemzetiségi politikát a régi Magyarország nemzetiségi küzdelmeiből kellene tanulniok. Retrospektíve meg lehet állapítani: csak azok a nemzetiségi képviselők tudtak eredményeket elérni, akik a mindenkori kormánnyal tartottak. A legekleatásabb példát a szászok mutatták: a legtöbb joguk volt mindig és soha külön pártjuk nem volt. A magyarságnak tehát, ha komolyan akarja komoly érdekeit szolgálni, az a kötelessége, hogy a kormányt támogassa, nem pedig az, hogy külön pártba szervezkedjék.

Annyi érv és bizonyíték áll rendelkezésre e gondolatmenet helytelenségének kimutatására, hogy

nehéz sort tartani köztük. Első sorban a szászok példája. A szászoknak valóban nem volt külön pártjuk Magyarországon, de külön pártjuk van — Romániában. Ha a szászokat egy fél évszázad kormánypartiságának eredményei nem győzték meg arról, hogy helyesebb és okosabb a kormányt támogatni, mint külön pártta szervezkedni, akkor hogy lehet ennek belátását kívánni a magyaroktól, akiknek mentalitása és érzésviláguk mindig az ellenzékiiség felé hajolt.

Mi azonban úgy gondoljuk, kicsit könnyelmű, kicsit veszélyes a szászok példáját tárnunk a nemzeti kisebbségek elé követésre érdemes példaként. A szászok nemzetiségi politikája valóban a legtökéletesebb, legdiplomomatikusabb, legmesszeszámitóbb — politika. Nem azért, mert külön nemzetiségi pártot alkottak, hanem mindazért, ami ezt a szervezkedést megelőzte. Amikor a monarchia szétbomlott, a szászok a magyar uralom tengere helyett a román tengerben találták magukat. Ekkor valóban nem tudták, mit kezdjenek. Megszervezték tehát a tájékozatlanságukat. A szászok kiküldtek emigránsokat Budapestre, Gundisch Guidó és társai még most is ott vannak s minden *non putarem* esetére melegen tartják a vasat. A szászok másik csoportja otthon maradt és — passzivitást követelt és követel. A szászok harmadik csoportja pedig — megalakította a szász nemzeti pártot s mint harcoss ellenzék, részt vesz a bukaresti parlament munkájában. A szászok példája valóban nem azt tanítja, amit az SHS. királyság magyarsága követ. De van-e valaki az államot alkotó szláv nép politikusaik között, aki *emiatt* gáncsolja a magyarság által választott módokat?

És most valamit kérdezzünk nem a mai Manojlovics Jánostól, hanem a két évvel ezelőtől, nem a radikális párt nagy hatáskörű titkárától, hanem a volt magyarországi szerb nemzetiségi párt általános tisztelt tagjától: helyesnek, morálisnak, gáncstalan-nak tartotta-e azt az állapotot, hogy — amint most mondja — a magyarországi nemzetiségi kisebbségek csak kormánytámogatással tudtak jogokat kiverekedni. Nem kételkedünk benne, hogy ha a radikális párti Manojlovics János kezét még a szerb nemzetiségi Manojlovics János szívére tudja tenni, erre a kérdésre nem fog *igen*-nel válaszolni. Hogy kormány támogatásért adjanak jogokat, szavazatokért adjanak iskolákat, kormánypartiságért adjanak pol-

gári egyenjogúságot, ezt a politikai fellogást sem a régi, sem az új, sem a — amit legszívesebben hiszünk — változatlan Manojlovics János nem helyeselheti. S a nemzeti kisebbségekből uralomra jutók hogyan követelhetnek az uralomról kisebbségek közé zuhantaktól olyan magatartást, amelynek követelését maguk kárhoztatták a legtöbb meggyőződéssel s a legnemesebb felháborodással kisebbségi korukban az akkor uralmon lévőkkel szemben.

De azzal a megállapodással amit a Magyar Párt és a kormány egymással kötött, a Magyar Párt mindent megtett, amit tőle a Manojlovics János által képviselt álláspont követelt. A kormány nyíltan kijelentette, hogy mit ad és mit követel. S a követeléseik között nem szerepelt az, hogy a magyarság mondjon le külön szervezkedéséről. Ha ezt nem követelte a kormány, nem követelhetik a kormányt támogató párt

tagjai sem. A Magyar Párt nem csak új hazájával, hanem a kormánnyal szemben is bizonyosságot adott loyálisáról a megállapodás létesítésével és a megállapodás tartalmával. Nem rajta mulik már hogy ez a megállapodás valóra váljék. Ha valóra válik, a Magyar Párt képviselő tagjai mindabban az ügyben, ami a nemzetiségi kérdéseket nem érinti, olyan magatartást fognak tanusítani, mint amilyent Manojlovics János az egész magyarságnak tanácsol.

De ha ez már így van s ha a jövőben nem lesz így, nem a magyarságon fog ez mulni, mind az az érv, ami a magyarságtól azt követeli, hogy ne a Magyar Pártnak, hanem a kormányzó pártnak jelöltjeit támogassák, sulytalannak, helytelennek csak a propaganda sikerét és nem az igazságot szolgálónak bizonyul. Ilyen érvek pedig nem tántoríthatják el az öntudatos és fajtájához és fájának érdekeihez hűségű magyarságot.

Új pártok a politikai porondon

A pénzügyminiszter nyilatkozata a dinár eséséről — A haladó és a liberális pártok ujjaébredése

A politikai közvélemény változatlan érdeklődéssel kíséri a választási agitáció híreit. A politika élet súlypontja ma nem Beogradban, hanem az egyes vidéki gócpontokban van. A központi pártvezetőségek utasításai legfeljebb a listavezetők kijelölése tekintetében jönnek számba. De ezt sem mindenütt respektálják a vidéki szervezetek. A járási jelöléseket mindenütt maguk a helyi szervezetek végzik, sokszor kellemtelen személyi kérdések elé állítva a pártvezetőségeket.

Nagy érdeklődéssel várják mindenütt Pasic miniszterelnök február elsejei skopjei programbeszédét, amely hivatva lesz a kormány bel- és külpolitikai terveiről a közvéleményt tájékoztatni.

A francia megszállás okozza a dinár esését

Beogradból jelentik: A »Tribuna« Sztojadinovics Milán pénzügyminiszter nyilatkozatát közli a dinár árfolyamának állandó ingadozásáról.

— Ebben semmi különös sincsen — mondotta a miniszter. Rögtön hivatalom elfoglalása után feloldottam a devizakereskedelmet megkötő összes tilalmakat, hogy a dinár valódi értékére csökkenjen. Természetesen azonnal leestett a mesterségesen felhajtott árfolyam a reális és valódi értékének megfelelő nivóra.

— Hogy a dinár olyan alacsonyban áll és még mindig lefelé menő tendenciát mutat annak fő oka az, hogy az antant államok Anglia kivételével mind érdekelve vannak a Ruhr-vidék megszállásában, ami az összes devizák esését vonja maga után. Tíz nappal ezelőtt például az angol font Párisban 62 frankba került, tegnapelőtt pedig 72 frankba. Hasonló mértékben, illetve még kisebb mértékben esett a dinár.

— A dinár árfolyama különböző okoktól függ és az okoknál kell a gyógyítást kezdeni. A kormány a maga részéről semmit sem fog elmulasztani a dinár értékének az emelésére.

Nyilatkozott a pénzügyminiszter a dollárkölcson állásáról is, többek között kijelentvén, hogy a Bleer-csoport kívánságára a második részlet kifizetésére tavaszig halasztást adott a kormány, mert télen a pénzpiac Amerikában nem alkalmas új kibocsátásokra.

Ami a passzív vidékek ellátását illeti, a kormány 86 millió dinárt fordít erre a célra. A segítség természetben lesz szétosztva, de nem ajándékképpen. A segélyezett családok a tavasz és nyár folyamán vissza fogják fizetni a segély értékét. Így a munkanélküliség veszélye is csökken.

Baj van Szokics mandátumával

Beogradból jelentik: Szokics Masha demokrata képviselő, a »Pravda« főszerkesztője megint a csacsaki kerületben akar fellépni. Helyzete azonban napról-napra rosszabbodik. Különösen a régi szamosztalac-párt hívei fejtenek ki ellene erős agitációt. Plakátokat függesztettek ki, melyben kijelentik, hogy nem kell

nekik olyan képviselő, akik csak akkor jönnek a kerületbe, ha mandátumról van szó.

Fel akarnak támadni a régi pártok

Beogradból jelentik: Vasárnap Beogradban két régi szerb politikai párt, amelyeknek tagjai nagyrészt a demokratapártba léptek be, gyűlést tartott, melyen a régi pártok felélesztését határozták el.

A naprednjak (haladó) párt a Szlavia kávéházban tartotta meg gyűlését, amelyen nyolc tagú főbizottságot választottak, melynek elnöke Novakovics Mileta egyetemi tanár lett. Elhatározták, hogy a párt hivatalos lapjává a »Videlot« teszük meg.

Választották agitációs bizottságot is. A párt Beogradban önálló listával lép fel, listavezetője Gracavin dr. Vagy Zsivaljevics Danilo lesz. Az agitációt a vidékre is ki fogják terjeszteni.

A liberálist párt, melynek vezére a múlt évben elhunyt Ribarac volt, a Petrograd szülőhelyén tartotta meg szervező értekezését, Sztankovics Todor elnöke alatt. Az összes szónokok hangsúlyozták, hogy állami érdek a párt újalakítása. Kimondták a párt megalakulását és elhatározták, hogy a választásokon önállóan, vagy más pártokkal kooperálva részt fognak venni.

Központi bizottságot választottak, amelybe 20 beogradi és 25 vidéki tagot választottak. A párt csak Szerbiában és Délszerbiában fog szervezkedni. Egyelőre a szmederovói, drinamenti, pozsaveváci és kragujeváci kerületben lépnek fel. Beogradban a haladó pártot fogják támogatni. Némely kerületben az Avramovics-párttal akarnak kooperálni.

Délután az összes résztvevők kizárólag Ribarac sírjához.

A szkopljai zsidók a radikálisok mellett

Szkopljából jelentik: Nordan Miksa emlékére az itteni zsinagógában Zaen Sabetaj szarajevói újságíró előadást tartott, amelyen több mint ezer ember vett részt.

Délután a Zrinyi-teremben zsidó nagygyűlés volt, amelyen ugyan-csak Zaen tartott nagyobb beszédet, aki egyuttal tolmácsolta a radikális-párt beogradi főbizottságának üdvözlését is. A bibliából vett idézetekkel bizonyította, hogy a zsidók-

nak föltétlenül a radikálisokat kell támogatni.

A gyűlésről üdvözlő táviratot küldtek Pasics miniszterelnöknek amelyben a radikális párt győzelmébe vett reményüknek is kifejezést adnak.

Amerikázik a szuboticiai hatóság a magyar választók fölvetelével

A főjegyzőnek most kellett elutaznia — A főispán nem emlékszik az általa átvett rendeletre

A magyarok választójogának gyakorlása elé annyi nehézséget gördítettek már egyes vidéki hatóságok, hogy azt lehetne gondolni, most az utolsó órákban, közvetlenül a választói névjegyzékek lezárása előtt megszámlálhatatlan rendelet után már nem merülhetnek fel újabb akadályok. A legutóbbi kormányrendelet világosan és határozottan intézkedik a nemzetiségeknek a választói névjegyzékbe való felvételéről, úgy, hogy azoknak a hatóságoknak sem lehet már e tekintetben semmi kételyük, amelyek eddig a legjobb fennakadtak a választási törvény minden olyan paragrafusának értelmezésén, amely a nemzetiségek jogára vonatkozik. A gyakorlatban azonban ezeknek a világos rendelkezéseknek ellenére is még most is — két nappal a választói névjegyzékek lezárása előtt — újabb akadékoskodással igyekeznek egyes hatóságok utjába állni a magyar választók hiánytalan felvételének.

Ez az eset forog fenn Suboticán is, ahol érthetetlen idegenkedéssel fogadta a hatóság azt a tervet, hogy a Magyar Párt által összeírt választók névjegyzékét fogadja el alapul a választói névjegyzék kiegészítésénél. Azoknak a tárgyalásoknak a részleteit, amelyeket a Magyar Párt szuboticiai intézbizottsága ebben az ügyben a városi hatósággal folytatott, már ismertettük és legutóbb megírtuk azt is, hogy Orsics Lázár főjegyző már szombaton kijelentette dr. Nagy Ödönnek, a Magyar Párt ügyvezető elnökének, hogy a belügyminiszternek az a rendelete, mely szerint a választói névjegyzék kiegészítésénél az egyes pártok

által beterjesztett névjegyzékeket tekintetbe kell venni, megérkezett már Suboticára. Ezek szerint tehát már nem lett volna semmi akadály annak, hogy a város elfogadja a Magyar Párt névjegyzékét, mivel egy nappal előbb Pletikoszits Andrács dr. még úgy nyilatkozott, hogy ha a város a kormánytól utasítást kap, úgy elfogadja a Magyar Párt által összeírt magyar választók névjegyzékét.

Ennek ellenére azonban a város még mindig nem mutat hajlandóságot az új belügyminiszteri utasítás végrehajtására. A választói névjegyzék kiegészítése, amelynek január 31-ig készen kell lenni, még olyan kezdetleges stádiumban van, hogy egyelőre nem is lehet szó a város adatainak a Magyar Párt névjegyzékével való összehasonlításáról. A választói névjegyzék még csak vázlatosan van meg sem befűrészt, sem pedig választóhelyenkinti csoportosítása nincs meg. Ilyen körülmények közt pedig technikailag teljesen lehetetlen a város által felvett magyar választók listájának a Magyar Párt által összeírt választók névjegyzékével való összehasonlítása. A hivatalból való kiegészítés késedelme még csak súlyosabbá teszi az, hogy a munkavezető Orsics főjegyző éppen most utazott el Zagrebba — ismeretlen okból.

Ennek a késedelmnek az ügyben, amely ismét csak a magyar választókra lehet sérelmes Nagy Ödön dr. hétfőn délelőtt panaszt emelt Pletikoszits főispánál, aki a Magyar Párt ügyvezető elnökének legnagyobb meglepetésére ismét az

válaszolta, hogy nincs még tudomása a pártok névjegyzékének el fogadását elrendelő új belügyminiszteri rendeletről. Csak amikor Nagy Ödön dr. Orsics főjegyzőnek már szombaton tett kijelentésére hivatkozott és a kérdéses rendelet után kutatni kezdtek, derült ki, hogy a belügyminiszteri rendelet már napok óta hever valamelyik hivatalban, a nélkül, hogy a város annak értelmében járna el.

A rendelet előkerülése után azonban Pletikoszits főispán kijelentette Nagy Ödön dr.-nak, hogy a rendelet egyrészt csak arra vonatkozólag ad utasítást, hogy a pártok névjegyzékét figyelembe kell venni, de nem rendel el, hogy az azokban foglalt adatokat el is kell fogadni. Másrészt Pletikoszits főispán véleménye szerint most már olyan rövid idő áll rendelkezésre a névjegyzék kiegészítésére, hogy csak abban az esetben kerülhet még sor a Magyar Párt által összeírt névjegyzék felhasználására, ha arra még január 31-ig lesz idő.

A »Bácsmegeyi Napló« munkatársának kérdésére pedig kijelentette Pletikoszits főispán, hogy a városnak rendelkezésére álló adatok szerint eddig mintegy négyezerre tehető azoknak a magyar választóknek a száma Suboticán, akiket a város fel vesz a választói névjegyzékbe.

Ez a szám még ugyan módosulhat a névjegyzék lezárásáig, annyit azonban már meg lehet állapítani, hogy ebben a négyezeres számban nem foglaltatik benne valamennyi szuboticiai magyar választó. A Magyar Párt még nem fejezte be az általa összeírt választók összeszámolását, azonban az adatokból már is arra lehet következtetni, hogy a pontosan összeállított névjegyzék, amelybe minden szavazásra igény jogosult magyar nemzetiségű S. H. S. állampolgárt felvettek, jóval nagyobb számúakat fog feltüntetni.

Subotica városnak a névjegyzék kiegészítése körüli feltűnően lassu elárását ezek után nem lehet másnak tulajdonítani, minthogy a hatóság mindenáron el akarja kerülni azt, hogy a Magyar Párt névjegyzéke alapján kerüljenek be a magyar választók a szuboticiai választók névjegyzékébe.

Névtelen emberek

Írta: Zilahi Lajos

A kis cseléd lehozta a padlásról azt a vászonkoffert, amelyikben dohánylevél között egy piroscsillagos fekete tisztánadrág, meg egy napszitta katonabluz volt. Még nevetünk is, mikor elővett a felesége az ágy szélén ült és sárga cérnával újra felvarrta az egyik meglazult hadnagyi csillagot. A gyerek négykézláb máskált az ágy tetején, éles kis torkával vidámakat visított és belekapaszkodott a cérnába. A fia ekkor tíz hónapos volt. A felesége huszesztendő gyermekasszony. Ő maga innen a harmadon.

A tükör előtt állott és zsilettel borotválkozott.

— Siessünk lelkem, — szólt hátra a feleségének — mert lekésem a vonatot.

— Jaj istenem, idegeskedett az aszszonyka és fogával elharapta a cérnát. — Mindjárt kész leszek!

A férfi ott állt a szoba közepén tartalkos hadnagynak öltözve, komikusan, idegenül, mint mikor a civil katonának öltözik. A sapkája oldalt be volt horpadva, mert a tetejében elgörbült a drót.

Felkapta az ágyról a kislát, kinyújtott karral magasra emelte a levegőbe és felkiáltott hozzá:

— Szervusz kolléga!
Vállára ültette, kicsit játszott vele, aztán visszatette az ágyra. Megölelte a feleségét, kétszer gyorsan megcsókolta és azt mondta:

— Szervuszatok, két hét múlva itthon leszek!

Hóna alá kapta a kardját, másik ke-

ze... fölönfogta a vászonkoffert, amelybe a felesége tiszta fehér szalvétába hidedg csirkét is pakolt utravalónak.

Mikor az ajtó felé indult, még csak körül sem nézett abban a három kis pesti szobában, amelyben alig két esztendővel ezelőtt berendezkedett fiatal férjnek fiatal apának.

A kapu alatt visszanezített. Fent az emeleten kint állt a felesége, karján a gyerekekkel. A férfi egy pillanatra letette a koffert és még egyszer felintetgetett: — Szervuszatok!

Aztán kilépett a kapun. Villamoson ment a Keletre. Délután két órakor indult a vonat. Rettenetesen kimelegedett a koffertől, meg a tisztí köpenytől, amit a balkarjára vetve vitt kánikula volt, szombat délután, augusztus elsején, 1914-ben.

Egy reggel — ekkor már ősz volt — kinézett a barak ablakán és a végtelen mongol pusztá peremén égnék emlékedő lila hegyláncot látott amelyről megtudta, hogy ott a Himalája. Fogoly volt, orosz fogoly. Egy név, egy sor szám a taskenti tábor listáján.

Elmult egy esztendő, tompán és süketen, örjítő egyhangúságban. Ha jött is néha levél hazulról, az is felesztendő késéssel. Elmult egy másik esztendő is és akkor eljutott hozzá egy fénykép, amely a fiát már kis matrózbluzban ábrázolta. Volt egy német rajztanár az ázsiai fogolytáborban, azzal megfestette a képét, nagyban, akvarellben.

— Kékre fessd a szemét a gyerekeknek, a haját meg sötétes szökre. — magyarázta a német piktornak. És fájt a szive arra a gondolatra, hogy nem tudja a színét annak a kis nyakken-

dőnek, amit a gyerek viselt. Piros nyakkendő festett a piktör ott Ázsiában, pedig a kis nyakkendő itt Pesten sötétké volt. Dehát ezt nem lehetett a fényképről megállapítani.

Nagyon rosszul sikerült az akvarel. Mégis felszegezte az ágya fölé a barak falára és egész nap gyönyörködött benne.

Megint elmult egy végtelennek tűnő esztendő. Most másfél esztendeig nem kapott levelet, mert akkor már Oroszországban kitört a forradalom és a foglyok postájával senki sem törődött. Ő kint dolgozott a dohányföldeken, munkafelügyelő volt, nyáron reggeltől estig a szarmarkandi pusztákban lovagolt és feketére égette nyakát, kezét az ázsiai nap heve. Télen a fogolytábor ágyán heverésztek naphosszat, tarkójuk alá kulesolt kézzel, a levegőbe bámulva, elevenen eltemetve az orosz óperenciákba.

Az ötödik esztendőben sirva borultak egymás nyakába, mert megjött a hír, hogy jöhetnek haza. Vonatra ült ő is, két hétig utazott ötszáz kilométert, akkor egy kis orosz állomáson a vörös katonák feltartóztatták a vonatot és kiadták a parancsot:

— Csak a legénység mehét tovább! A tiszték vissza!

A hatodik esztendőben nem történt semmi. A hetedikben sem. A nyolcadikban, 1922-ben kora tavasszal megjött a szabadulás órája. Két hónapig vergődtek a lerongyolódott orosz vasúti vonalakon, amíg Moszkvába jutottak. Onnan pár hét alatt Rigába. Itt már Jungert Mihály külügyi tanácsos várta őket, aki Pestről elibük ment. Ő mikor a rigai követségen belépett

Jungert szobájába, megállt az ajtó mellett, balkezét a szívére, jobbkezét a homlokára illesztette és mélyen, majdnem a földig meghajolt. Nyolc esztendő alatt ott a mély Ázsiában, igazhívó mohamedán lett belőle. Azelőtt sokbeszédű ember volt, most csak akkor felelt, ha kérdezték.

Rigában egy debreceni fiúval, régi fogolytársával szálltak meg valami kis szállóban és ruhástul az ágyra könyökölve fél éjszaka a hazulról kapott leveleket olvasták.

Mikor az utolsó levelet is leengedte a kezében, ráeresztette a fejét a párnára és az a debreceni fiú, aki a másik ágyon könyökölt neki a maga leveleinek, csak a vállá rágásáról vette észre, hogy arcát a párnába furva, makogva, hörögve keservesen zokog. Ljedten nézett rá és csendesen megszólította:

— Miért sirsz testvér?

Nem felelt. Mikor nagysókára elcsitult, hirtelen felugrott az ágyról és két kézzel megrázta a debreceni fiú vállát:

— Te! Nyolc nap múlva Pesten leszünk!

Visszaült az ágy szélére, lenézett a földre és azt mondta:

— Hosszabb ez a nyolc nap, mint az a nyolc esztendő.

Ahban a sok levélben csak annyi volt, hogy nyolc esztendő alatt nem történt semmi. Csak mindig az örökös várakozás, reménykedés, csüggedés: Néha egy-egy idegen ember csöngött be a lakásba, hirt hozó fogolytársak, akiket előbb hazavetett a sors. Nem történt semmi, csak éppen nyolc esztendő elmult, kiharadt az életből. És hogy a gyerek milyen okos, milyen

Választási mozgalmak a Vajdaságban

Megkezdődtek a jelölések

Novisadról jelentik: A novisadi szociálista párt vasárnapi értekezletén megállapította jelöltlistáját.

A novisadi kerületben a következők lesznek a párt jelöltjei: kerületi listavezető: *Tatics Pál* a *Sloboda* szerkesztője. Novisad város: *Divac Nedeljko*, helyettese: *Izidor Gaisz*. Novisad kerület: *Hadjanov Gijuro*, helyettese egy szlovák nemzetiségű, akinek személyében egyelőre még nem állapodtak meg. *Stari-Becejen* és *Titelen*: dr. *Szekulics Milán*, helyettese *Avramovics Milán*. *Zsablján*: *Jaksics Szvetozár* sarajevói újságíró, helyettese: *Gjurkovic Alexej*. *Palánkán*: *Nesics Marko*, helyettese: *Lenárd Kartye* a zombolyai *Vorwärts* szerkesztője.

Kikindáról jelentik: A radikális párt vasárnap tartotta járási értekezletét, amelyen járási jelöltnek egyhangulag *Csovics Milán* volt subotcai közoktatásügyi felügyelőt, helyettesének pedig *Novakovics Uros* mokriini lakost jelölték ki. Az értekezlet egyben jóváhagyta *Nincsiés Momcsillo* külügyminiszter becskereki jelölését.

Somborból jelentik: A földmivesszervező vasárnap ejtette meg jelöléseit a sombori kerületben. Listavezető *Vajics Branko* dr. novisadi ügyvéd. *Sombor város* jelöltje *Topalov Mita* földmives, helyettese *Seradojev Mita* földmives lett. A többi járásokban február 1-ig szintén meg fogják ejteni a jelöléseket.

Az országos németpárt délbánati szervezete vasárnap *Karlsdorfon* gyűlést tartott, amelyen megalakították a németpárt délbánati szervezetét, amelynek elnökévé dr. *Ritzinger Ede* verseci ügyvédet választották. Megejtették a képviselőjelöléseket is. A béla-erkva-vecseői kerületben a listavezető dr. *Kremling Lajos*, béla-erkvai ügyvéd, az országos németpárt elnöke lesz, a béla-erkvai járás jelöltje pedig *Klein János* esperes. A többi járásokra nézve a helyi szervezetek ejtik meg a jelölést.

Nincsiés miniszter Melencén és Kikindán.

Nincsiés külügyminiszter vasárnap Melencére érkezett, ahol ünne-

kedves, mennyire megnőtt, — különben itt a levele is, göröcsös, nagy elemista betűkkel: »Édes jó apukám! meg a bizonyítvány, persze mindenből tiszta egyes, csak számtanból kettes. Most aztán nagy munkában vannak, az egész lakást festik, hogy mire hazajön...

Hajnál volt, mikor lefeküdtek ott a rigai szálláson, mert az egymás leveleit is elolvasták. Másnap már német földön robogott velük a vonat Berlin felé.

Szerdán este ott a vagonban úgy érezte, hogy láza van és mikor szétnyitotta mellén az ingét, gyanus foltokat fedezett fel a bőrén.

— Mi ez? — kérdezte összevont szemöldökkel.

— Semmi. Biztosan feldörgölted magad — mondta a debreceni fiú, — pedig ő már tudta, hogy kiütéses tifusz, mert ő már keresztülment rajta.

Még aznap este átvitték a járványvagonba. A debreceni fiú naponta kétszer is odament ehhez az utolsó vagonhoz, ha valahol tovább állt a vonat, de csak a kis rácsos ablakon keresztül beszélgethettek.

— Nincs már semmi baj, — mondta három nap múlva — a lázam is elmúlt, máma visznek fürösztöni.

A vonat már Berlin felé robogott. Stettinen tul, egy kis állomáson sokáig vesztegelt, mert a járványvagonból két veszőpokróccal letakart hordágyt, két halottal emeltek ki.

Az egyik halott ő volt. *Colbitzowban*, valahol a Keleti tengerpartvidékén temették el.

En nem tudom eltemetni, nekem több volt, mint testvér, sorsának emléke most már ebben az egész földi életben elkísér.

pélyesen fogadták. Délelőtt négyü-lés volt, melyen a miniszter programbeszédet mondott.

Este dr. Mihajlovics Szvetiszláv kíséretében Kikindára ment a miniszter, hol bizalmas kerületi értekezlet volt. A kikindai értekezleten

Nem rombolók, hanem betörők jártak a Fischer és Krausz-nyomdában

Hétfő déli számunkban már megírtuk, hogy vasárnap éjjel *Fischer és Krausz* subotcai nyomdájában eddig ismeretlen tettesek rombolást vittek véghez és a nyomdának több gépét hasznavehetetlenné tették. Az azóta történt helyszíni szemle megállapításai szerint azonban az okozott kár megítélésében az első percekben tévedtek és nem rombolásról, hanem egyszerű betörésről van szó.

Erre vallanak azok a körülmények, amelyek szerint a nyomdában egyetlen gépet se törtek össze, csupán értékes és könnyen elemelhető dolgoknak veszett nyomuk. Így elvittek az ismeretlen tettesek a nyomda valamennyi gépszíját, több csapágyat, valamint a villanykapcsolókat és villanykörtéket is. Az egyik gép önbetörő készüléke megsérült, azonban minden valószínűség szerint azért, mert az éjszakai látogatók elakarták lopni a készülékre felszerelt gummi-szíjakat. Több más

állításilag elhatározták, hogy a kikindai járás jelöltje *Miladinovics Zsárko* postaügyi miniszter lesz. *Délbán*ban pedig, hogy a párt egységét megóvják *Nincsiés* minisztert jelölt listavezetőnek. *Nincsiés Felsőbán*ban is listavezető lesz.

kisebb sérülés is történt a nyomda felszerelésén, azonban a jelek szerint ezek is csak a betörők munkájának a következménye. A rombolás ellen szól ezenkívül az a feltűnő tény is, hogy egyetlen gépet se törtek össze az ismeretlen tettesek, akik bizonyára más „munkát” végeztek volna, hogyha csakugyan a rombolás szándéka vezette volna őket. Megállapítást nyert már az is, hogy az ismeretlen látogatók nem éjszaka, hanem már vasárnap este 8-9 óra között jártak a nyomdában, amikor a ház lakói közül senki se volt otthon.

Mindenesetre a későbbi nyomozás lesz hivatva felderíteni, hogy rombolásról, vagy csupán egyszerű betörésről van szó, ami a tettesek kézrekerítésével már könnyen megállapítható lenne. A hatóságoknak a legelső pillanattól kezdve a legelőrebb kell eljárni ebben az ügyben, hogy világosság derüljön a bűntényre.

Németország ötven milliárd arany márkát hajlandó fizetni

a megszállott területek kiürítése ellenében

Franciaország felhívást bocsát ki a rajnai köztársaság kiköltésére

A jóvátételi bizottság átnyújtotta a Párisban működő német haditeherbizottságnak azt a jegyzékét, amelyben a pénteki határozat alapján közlik, hogy Németországot hibásnak találták a jóvátételi szállítások és a békeszerződésben vállalt egyéb kötelezettségek megszüntetése miatt. A jegyzék hosszú magyarázatát tartalmazza a határozatnak és hivatkozik az angol, francia és olasz javaslatokra, melyeket Németország visszautasított és a párisi és londoni konferenciák meg nem valósult jóvátételi terveire. A Ruhrvidéket elszakították a német birodalomtól és, — mint Londonból jelentik — *Poincaré* elérkezettnek látja az időt arra, hogy megvalósítsa az önálló *Rajnai Köztársaság* tervét. Már a versaillesi béketárgyalások idején kísértett francia részről a Franciaország és Németország között létesítendő független rajnai útközállam eszméje, amit azonban a többi antant hatalmak ellenállása miatt nem vettek komolyan tárgyalás alá.

Mint a »Daily Express« mai nappi tudósítása jelenti, a franciák proklamációt nyomtattak, amelyben felszólítják a megszállott területek lakosságát, hogy

klátsa ki a független Rajnai Köztársaságot francia protektorátus alatt.

A felhívást hír szerint február 1-én akarják közzétenni.

A francia kormány eme szándéka az amugy is elkeseredett rajnavidéki lakosság körében fokozott izgalmat kelt, mert attól tartanak, hogy a megszálló csapatok támogatásával Franciaország megvalósítja az új állam megalakítását. Minden jel egyébként azt mutatja, hogy a megszállók hosszú időre berendezkednek arra, hogy az új köztársaságot a protektorátus címén Franciaország fejevesen védelmébe vehesse.

zetes informatív tárgyalásra kedvező választ ad.

Teljes bekerítés

Szombaton éjszaka óta 200 kilométeres hosszúságban teljes lett a bekerítés a Ruhr-területen. A francia és belga csapatok kordonja a *Rajna* mellett, *Düsseldorttól* délre kezdődik, onnan északkeletre vonul *Hattingen*, *Kettwigen* és *Steele*n át, itt a *Rajna* medrét követve délkeletnek kanyarodik *Hagenig*, majd ismét északra fordul *Lühne*niig, azután nyugatra *Recklinghausenig*, érinti *Gladbecket*, *Botropot* és eléri *Ruhrortot*, ahol megint érintkezik a *Rajnával*.

Ez a katonai kordon azonban eddig még nem határázár, sem vámvonal, mert a vasutak ott, ahol a német vasutasok nem békítették meg a forgalmat, még rendesen járnak.

A Ruhr nyugati vonalán a német vasutasok mindenütt megtagadták az engedelmességet és így elérték azt, hogy francia és belga katonai vonatok nem jöhetnek nyugatról és a Ruhr-területről szénszállítmányok nem juthatnak Franciaországba. Ezt az akadályt a megszálló parancsnokságok úgy iparkodnak legyőzni, hogy csapat- és arzenálparancsnokságokat az országutakon irányítják.

Minden utvonaltól nyüzsgő a francia katonaságtól, ágyuktól és élelmező oszlopoktól, ami annak a bizonyossága, hogy a csapatok átcsúsztatása még nincs befejezve. Eddig a vámszűrt sem állították föl, mert a szükséges statisztikai adatokat nem tudják megszerezni, miután a westfáliai szénszindikátus minden följegyzését magával vitte *Hamburgba*.

Még mindig mennek szénszállítmányok Németország meg nem szállott területe felé.

Ezeket a vonatok német vasutasok az állomáson teljes sebességgel viszik át és a megszálló francia csapatok nem tudják feltartóztatni.

Azokon az állomásokon, amelyek a német vasutasok sztrájkba léptek, francia mérnökök és műszaki tisztek vezetés alatt francia vasutasok igyekeznek főtartani a forgalmat, de sem a váltók átállításával, sem a váltóórhzak jelzőkészülékeivel nincsenek tisztában s így több vonat kisklott. *Lühen* állomáson a német vasutasok otthagyták szolgálati helyüket, míhelyt francia őriárat jelent meg a *pálvaudvaron*.

Szombaton még 13.000 üres teherkocsit adtak a vasutak a bányáknak szénszállításokra, vasárnap már csak 3500 vagonot kértek a bányák.

A káknázott szén legnagyobb része még a Ruhr-területen fekszik és a förlődés miatt nehezen megy a szállítás. A németországi szénkereskedelem igyekszik még február elseje előtt mennél nagyobb tömegeket szerezni, mert a szén ára ezen a napon 80 százalékkal fog drágulni.

A hátralévő három napon azonban már nem sok szén mehet el, mert a vasutak igyekeznek mentől több vagonot és mozdonyt kivinni a Ruhr-területről. Attól tartanak ugyanis, hogy abban a pillanatban, amikor a francia-belga katonai kordon mindenütt bezárul, a megszállott területen rekedt szerelvényeket a franciák le fogják foglalni.

A postaforgalom is teljesen szabálytalan, a nagyobb városok között teherautóautóbilok járnak, pénzküldeményeket és ajánlott leveleket nem vesznek föl a postahivatalok. Az essen főpostán szombaton francia katonaság jelent meg és követelte, hogy adják ki a leveleket cenzurázás végett. A német hivatalnokok ezt megtagadták. Vasárnap a

Németország ötven milliárd arany márkát ajánl fel valamennyi jóvátételi kötelezettségének kiegyenlítéséül abban az esetben, ha a szövetséges hatalmak kiürítik a megszállott Rajnai és Ruhr-területet.

A horribilis összeget, amely ma egyen billió (negyvenezer milliárd) papírmárkát tesz ki, Amerikában akarja Németország előteremteti és számít arra, hogy eunck megvalósításában Anglia is támogatni fogja.

Az eszme egyelőre még a tervezés stádiumában van és csak akkor öltöhet konkrét formát, ha az Egyesült Államok kormánya és az amerikai pénzügyi Németország ezirányu elő-

postahivatal összes alkalmazottal ultimátumot küldtek a franciáknak, hogyha hétfőn délelőtt 9 óráig nem ürítik ki a postaépületet, akkor nem állnak munkába. A francia parancsnokság nem válaszolt.

A bolgár kormány a komitácik ellen

Sztambulinszki beszéde a szobranjében

Szófiából jelentik: Szakarov Jan-ko szocialista képviselő interpellációjára Sztambulinszki miniszterelnök hosszabb beszédben válaszolt a szobranjében, amelynek keretében bő exozét adott Bulgária külpolitikájáról. Beszédének legfontosabb kijelentése az volt, hogy nem hajlandó vak eszköze lenni a »macedón komitácik«, mint a legtöbb eddigi bolgár elnök.

Rámutatott beszédében bukaresti és beogradi látogatására, amelyek konkrét eredményekre vezettek és amelyek lényegesen enyhítették a feszültséget Bulgária és Jugoszlávia, valamint Románia között.

A lausannei konferenciáról beszélve sajnálattal emlékezett meg arról, hogy nem sikerült megegyezést létesítenie Görögországgal Bulgáriának az Aegei tengerhez vezető szabad zónája ügyében. Véglegesen azonban erről a kérdéstről még nem lehet mondani, hanem türelemmel be kell várni az események továbbfejlődését.

Végül rátért a macedón komitációk akciójára. Ismertette a szobranjével mindazokat az eseményeket, amelyek megnehezítették a Jugoszláviához való közeledést és élesen elítélte a komitációs bandák tevékenységét. A komitáció által elküldött gyilkosságokra célozva ezekkel a szavakkal fejezte be beszédét: »Megölték Dimitrovot, megölhetnek engem is, de a bolgár politika az marad, ami ma.«

Az állami adót beszédi, de nem szolgáltatja át Szubotica

Tovább tart az állam és a város harca

A város harca az állammal tovább tart az állami adórészesedés levonása ügyében. Amint már megírtuk, Subotica város legutóbb száz ezer dinárt vont le az állami adók összegéből, mielőtt azt a pénzügyigazgatásnak beszolgáltatná. Mivel azonban a pénzügyigazgatás ennek a levonásnak a jogosságát nem volt hajlandó elismerni, ezért a város a levonás után fenmaradt állami adó összegét letétbe helyezte.

Az első levonás ügye így még nem intéződött el és a város tőhátsa hétfőn délelőtt megtartott rendkívüli ülésén már elhatározta, hogy újabb száz ezer dinárt von le a most beszolgáltatandó állami adók összegéből. Miután a pénzügyigazgatás most sem lesz hajlandó a várostól a nem teljes összeget elfogadni, így a multkorhoz hasonló eset fog előállni és a város megint kénytelen lesz az állami adót deponálni.

A három millió koronán felüli követelés levonások után mintegy négy hónap alatt fog létesülni és így megtörténhetik az az eset, hogy ennyi időn keresztül nem fog a várostól semmi adó befolyani a subotici pénzügyigazgatásához, ha csak másként nem intézkedik a pénzügyminisztérium.

A városi tanács semmiesetre se hajlandó megváltoztatni álláspontját ebben a kérdésben, viszont a pénzügyigazgatás nem ismeri el a városi tanács eljárásának jogosságát. Így a pénzügyminisztérium döntéséig elintézetlen marad a kérdés.

A kisantant újabb akcióra készül Magyarország ellen

Vita a francia külügyi bizottságban

Beogradból jelentik: A Politika párisi távirata szerint a francia parlament külügyi bizottságában szóba került, hogy a szövetségeseknek minél nagyobb figyelmet kellene fordítani a Versaillai békeszerződésen kívül a többi békeszerződés végrehajtására is.

A bizottságban az a vélemény alakult ki, hogy Magyarországon és Bulgáriában a szövetséges ellenőrző bizottságok nem nyújtanak kellő garanciát a két ország lefegyverzésének megfelelő ellenőrzésére. Ezért azt javasolták, hogy az ellenőrzést Magyarországon és Bulgáriában bízzák a kisantant hatalmára.

A külügyi bizottság javaslatait valószínűleg még e hét folyamán megbeszéli Poincaréval, aki azo-

kat a nagykövetek tanácsa elé fogja terjeszteni.

Egyidejűleg azt írják a beogradi lapok, hogy

a cseh-szlovák kormány kezdeményezésére a kisantant kormányai lépést fognak tenni a nagykövetek tanácsának.

A közös akciót a prágai kormány sürgősnek tartja s evégből Bukarestben és Beogradban megtette a kellő lépéseket. A kisantant arra fogja kérni a nagykövetek tanácsát, hogy hívjon össze egy külön ankétet, amely vizsgálja fölül a magyarországi ellenőrző katonai bizottságok tevékenységét s amely a helyszínen tüzetes vizsgálódás után állapítsa meg a magyar hadsereg létszámát és felszerelését.

Hírek orosz-magyar katonai konvencióról

Orosz-török szövetség létesült

Londonból jelentik, hogy a „Daily Telegraph“ legutóbbi számában berlini tudósítójának következő táviratát közli:

„Olyan forrásból, amelynek megbízhatóságában nem kételkedhetek, arról értesülök, hogy magyar küldöttek tárgyalnak Berlinben bolsevik megbízottakkal, hogy katonai vagy másfajta konvenciót kössenek. Ez a kombináció szinte lehetetlennek látszik. Ez azonban Bucharinnak a III. internacionale titkos ülésén kifejtett felfogásával nincs ellentétben. E felfogás szerint a bolsevikieknek semmi kifogásuk nincs ebben az ilyen megegyezés ellen. A magyarok szintén éppen ilyen hajlékonyak politikai opportunizmusukban.“

Az angol lapnak ezt a feltűnő híret — mint Budapestről jelentik — a magyar kormány határozottan cáfolja.

A beogradi „Tribuna“ viszont a kö-

vetkezőket írja: Lausanneban Oroszország és Törökország közt megegyezés jött létre, amelyen Csicserin Izmet pasával kötött.

A szerződés szerint Törökország támogatja Oroszországot, ha bármely ellenfelével háborúba keveredik. Törökország ezzel szemben köteles elzárni a Dardanellákat az ellenséges hatalmak előtt. Oroszország támogatja Törökországot Mezopotámiában, angol-török konfliktus esetén. Román-orosz háború esetén is tartozik Törökország beavatkozni. A Tribuna híre szerint Csicserin Stambulinszkivel hasonló megállapodást kötött, arra az esetre, ha Bulgária a Fekete-tenger kikötőiben megengedi orosz csapatok partraszállítását. Politikai körökben a Bulgáriával kötött orosz szerződés híret tendenciózusnak és valótlannak tartják.

Csicserin Oroszországba hívja a hazátlan örményeket

A kapitulációk kérdésében ismét válság fenyegeti a konferenciát

A békekonferencia az örmény kérdésben is csütörtököt mondott. Az orosz delegáció vezetője értesítette az örmény küldöttséget, hogy

a moszkvai szovjet-kormány hajlandó hazát adni az örmény földönfutóknak.

Az örmények küldöttségének Csicserin vasárnap kijelentette, hogy a moszkvai szovjetkormány hajlandó az örménykérdés megoldásának érdekében közreműködni, miután a lausannei békekonferencia nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Most a letelepedés tervének részleteit kell majd megállapítani, de előbb tisztázni kell azt a kérdést, hogy magában Oroszországban vagy Ukrajnában találjanak-e új hazát az örmények s ezért a moszkvai kormány kész az örmény nép hívatott képviselőivel tárgyalni. A küldöttség megígérte Csicserinnek, hogy

a legrövidebb időn belül jelentkezni fognak nála a meghatalmazott örmény megbízottak.

A területi bizottság vasárnap is ülésezett, de nem ment semmire.

A kapitulációk kérdése holt ponton van

és semmiféle megoldás nem kínálkozik arra, hogy milyen átmeneti intézkedésekkel lehessen áthidalni a kapitulációk eltörlését. Magában a török delegáció kebelében kezdettől fogva két áramlat volt, egy békülékeny és egy engeszt-

Megegyezés készül

a Ferrum-gyár és munkásai közt

Megindultak az egyezkedő tárgyalások

A Ferrum-gyári sztrájk, illetőleg munkáskizárás ügyében — két hétfőig tartó harc után — fordulat állott be, amennyiben a kizárt munkások és a gyárigazgatóság között hétfőn megindultak az egyezkedési tárgyalások, amelyek egyelőre még nem hoztak ugyan pozitív eredményt, de minden kilátás meg van rá, hogy a fölmerült konfliktus végére békésen elintéződik.

Mint ismeretes a munkásság, sztrájkmozgalmára az adott okot, hogy a gyárigazgatóság nem akarta a mult év szeptemberében bevezetett indexrendszert továbbiakban alkalmazni arra való hivatkozással, hogy az állammal szemben vállalt kötelezettségeit az indexrendszer alapján nem tudja teljesíteni. Az állam ugyanis — amelynek a gyár dolgozik — a vagonjavításokra olyan szerződést kötött a gyárigazgatósággal, amely lehetetlenné tette, hogy az indexrendszert — rentabilisan — érvényesíthesse a munkások megállapításánál. A munkások, akik a sztrájk megkezdése előtt, a gyárigazgatóságnak ezt az indoklását nem voltak hajlandók elfogadni, utalván arra, hogy az állam és a gyár között létrejött szerződés rájuk nem tartozik — most engedtek álláspontjukból és a gyárigazgatóval békéltető tárgyalásokat kezdtek a megegyezés érdekében. A gyárigazgatóság a tárgyalások során kijelentette, hogy az indexrendszert nem alkalmazhatja, de belemegy abba, hogy a munkások órábérért bizonyos százalékkal föl emeljék. Lehetséges, hogy a megegyezés e javaslat alapján pár nap múlva létrejön és a gyárüzembe — a toborzott munkások leváltásával — újra visszakerül a 350 régi munkás, akikkel aztán teljes erővel megindulhat ismét a munka.

Békacomb, varjupecsenye és egyéb csemegék

Mig mi gondoktól öszülő fejjel szemléljük a mézáros üzletek naponta emelkedő árait és hiába lessük a megváltó hatást a szomorú zürichi négyes osztályzat idején bukott valutánkra — mig Kinában — halljuk — éhséglázadás tört ki a pattogatott cserebogár és a kirántott fecskéfészék drágulása miatt, — van ennek az országnak egy boldog szöglete, ahol megoldották az élelmezés nehéz problémáját és mindennap friss pecsenye jut a polgárok asztalára.

Vrsac városa, ahonnan ez az irigylést keltő hír érkezik, valóban unikum a négy dináros tejjel és ötven dináros mézzel folyó, sertést és marhát hizlító Vajdaságban, ahol a polgárok az uri finyasság levetésével Scheich mézáros mester jóvoltából már hosszabb idő óta levítézett paripák és megrokkant fiákeres lovak husát élvezik körítve, tartár mártással, vagy anélkül. Vrsac talán az egyetlen hely az egész országban, ahol lómészárszék van, hat dinárért már finom pecsenye-húst kapni kilónként, a kolbász sem kerül többre hat és fél dinárnál.

Azonban nem ez a fő kuriozuma Vrsacnak, mert a nagy metropolisokban a lóhus már régóta kényszerű divat és a jugoszláv-temesi fővárosban a lómészárszék a világvárossá fejlődésnek csak egy — ismerjük el, merész — lépését jelenti. A város polgárai ezenfelül újabb jelét is adták élelmességüknek, amellyel tulteszik magukat a mai élelmezési gondokon: napi eledellé avanszáltatták a jegenyén károgó hoillót, amely mellett ünnepi eseményként szerepel az étlapon a hizlalt békacomb, kirántva.

Torontál és Temes német lakossága már régebben ismeri a varju paprikást

és a csibehusnál is többre becsüli. Eddig azonban ritkábban éltek ezzel a csemegével, most pedig, amióta a drágánál is drágább lett a baromfi, csirke, kacsa, liba a takarékos torontál-temesi német csak vásárra hízal. Ha a paraszt — a régi adoma szerint — tyukot eszik, vagy a tyuk, vagy a paraszt beteg. Ezzel szemben, így télvíz és magas hó idején, mikor százával lepik el a földeket a varjak, minden vrsaci gazda portáján áldozatra vár a szita-csapda, amely alatt naponta akad egy-két varju-zsákmány, ebédre-vacsorára. Jó vadászat idején még marad is tartalékban szűkebb napokra. Már piaci ára is van a varjunak, — egyelőre csak az ismerősök között.

Egy varju — két pipa dohányért, vagy négy békáért kapható. A béka olcsóbb, mert ez szelidített, otthon tenyészethető háziállat, míg a varjút vadászni kell, szitával vagy puskával. Ezenkívül a békának csak a combja használható, a varju pedig sokkal kiadósabb.

A békahizálás is előszeretettel üzött házi foglalkozás Vrsacon. Ez a táplálék egyébként nem ismeretlen a gastronomia történetében, hiszen sokszor hallottuk már, hogy a nyugati országok gourmandjai rántott békacombot esznek előételül, — étvágygerjesztőként. A nyugati kultúra eme vívmánya jutott el Vrsacra, ahol literes befőttes üvegekben zöldbékát, leveli békát tenyésztenek, legyekkel és más nyalánságokkal táplálják és hizálnak, — huszat-huszontötöt egyszerre és a varjutoron saját zsirjában sült békacombot szolgáltatnak fel az (ugy mondják) hasonló ízű fiatal csirkecomb helyett.

Vrsacon példát statuálnak sertésdrágulás idején, amit, ha nem jószántukból, akkor kényszerűségből hamarosan sokan lesznek kénytelenek másutt is utánózni. Ha még egy kicsit drágitanak a mézárások, bizony, mi is lóhust, varjupecsenyét, békacombot és más hasonló csemegét fogunk enni és akkor vigan hányunk — fittyet a drágaságnak.

CIRKUSZ

Vilmosék rosszba vannak...

A lapok jelentik, hogy Vilmos az öreg császár és az ifjú téri rosszul él a feleségével. Vilmos és Vilmosné állandóan civakodnak. Kiküldött tudósítónk halgatározott az ablaknál és sikerült a következő kis családi csevegést ellesnie nyájas olvasóink számára.

Vilmos: Miért vagy olyan rosszkedvű, mamuska?

Vilmosné (abbahagyja a harisnyastoppolást): Még kérdezi is? Mintha nem tudná!

Vilmos: Hát persze, hogy nem tudom. Honnan tudnám. Különben is egy idő óta olyan buval bélelt vagy, hogy nem tudom, mit gondoljak?

Vilmosné: No, az igaz, nem tud maga már semmit, még pamutot gombolyítani sem.

Vilmos: De kisanyám, hiszen én minden lehető elkövetek, hogy jól érezzed magadat, minden követ megmozgatok, hogy szórakoztassalak! ... Bizony isten, minden követ megmozgatok! ...

Vilmosné: (az ajkát bigyeszti) Követ... követ!? Mást mozgasson meg, például: a német közvéleményt, hogy újra visszahívják a hűtlen alattvalók a császárukat.

Vilmos: Ezt is megpróbáltam. A német közvélemény nehéz kő, illetve nehéz dió, akarom mondani nehéz tészta ...

Vilmosné: Hiába, nagyon gyenge legény már maga, öregem. Mindig azt mondták, hogy II. Vilmos a leg-erőszakosabb ember a világon. És most még annyi erőt sem tud kifejteni, hogy mégegyszer felállítsa a monarchiát.

Vilmos (szégyenkezve): No, no, várjunk még egy kicsit. Ami késik, nem mulik. Házam barátainak és hűveinek segítségével majd csak sikerülni fog ...

Vilmosné (gunyosan nevet): Haza barátainak segítségével? Nagyon jó! Miért nem mondja mindjárt, hogy házi barátainak segítségével? ...

Vilmos: Ne vicceli mama! Hagyd a politikát. Ez a férfiak dolga.

Vilmosné (sirva fakad): Hát persze, hogy a férfiak dolga. De hol vannak azok a híres férfiak! Amióta itt vagyok veled ebben a vacak faluban, nem találkoztam egy igazi férfival sem. Mi mindent ígértél, hogyha elővök hozzád. Azt mondtad, ha szeretni foglak, kapok egy jó, békebeli koronát és most kiderül, hogy csak márkád van. Ilyen gyönge valutájú emberre nincsen szükségem.

Vilmos: Hát tehetek én róla, hogy olyan rosszul áll a márka?

Vilmosné: Add meg a koronámat!

Vilmos: Beszéljünk inkább másról. Mondd mit főztél vacsorára mamuska?!

Vilmosné: Add meg a koronámat!

Vilmos: Milyen szép idő van ma? Mit szólsz hozzá?

Vilmosné: Add meg a koronámat!

Vilmos (dühösen): Miből? Tudod, hogy leégtem. Nem vagyok már tehető ember. Utolsó pénzemet odaadtam annak a csaló Steinachnak. Azt hittem, hogy fiatallá tesz. De csak ilyen fiatalra vett.

Vilmosné: (Mégében Vilmos fejéhez vágja a harisnya stoppolót és kirohan a konyhába.)

Vilmos: (Mégkönnvőbbülve pipára és nótára gyujt.)

Haragszik a feleségem,
Azért van oly kedvem nékem ...
(g. z.)

Bunyevecok hazafisága

A Vreme a szerbeket okolja a bunyevecok ellenséges érzületéért

Beogradból jelentik: A Vreme hétfői számában vezércikkben foglalkozik a bunyevec kérdésével. Megállapítja, a Vreme, hogy a bunyevecokat általában az állam ellenségei közé számítják, de ez a vélemény nem igazságos. Való ugyan, hogy főleg a bunyevecok intelligencia nem viselkedik különösebb szimpátiákkal a délszlávokat felszabadító szerb faj iránt, de ebben nagyrészt a szerbek a hibásak. A szerb nép ugyanis nagyon jó politikus, ha nagy országos kérdésekről van szó, de nincs helyes érzéke, a mindennapos élet kisebbjelentőségű dolgai iránt. Ezért hanyagolták el a bunyevecokat és ezért érik a bunyevecokat olyan sokszor apró tüszürsók a szerbek részéről, amelyek azonban mély nyomokat hagynak. Szemükre vetik például a bunyevecoknak, hogy nem jó patrióták és különösen korábban nem viselkedtek hazafiasan. Maga a délszláv egyesülés eszméje is olyan fiatal, hogy nem lehet állandóan hazafiatlansággal sértegetni azokat, akik nem csatlakoztak annak idején a kezdődő agitációhoz.

A másik főhiba azokban a szerbekben keresendő, akik közvetlenül érintkezésbe kerülve a bunyevec néppel, nem mutatták a kellő tapintatot. Ebben a kormányzat a hibás, mert csupa kiskvalifikációja és nem eléggé kulturált embert küldött közéjük.

Viszont arra is rámutat a cikk, lansága, amely elsősorban vallási különbségből ered, sem indokolt. A szerbek túrelmesek vallási tekintetben és éppen a katolikus egyház az, amely harciasan és ellenségesen helyezkedik mindig szembe a más vallásuakkal. Mégis le kellett volna jegyezni okos --opagandával azokat a gyanúsításokat, mintha a bu-

nyevácokat vallásukban bántani akarnák.

— Viszont arra is rámutat a cikk, hogy néhány bunyevec pap nyílt hazaáruló munkát fejt ki. Ennek az anomáliának leküzdésére a legjobb eszköz a vajdasági katolikus egyháznak a kalocsai érsekségből való kikapcsolása lenne.

HIREK

— Proticsot akariák jelölni a bihácsi muzulmánok. A bihácsi választókerületben a muzulmán lakosság között erős mozgalom indult meg, hogy Protics Sztójánt kérjék fel listavezetőnek. A muzulmán (Spaho) párt vezetőségét már több négyülésen felszólították erre. A pártvezetés a napokban fog dönteni a választók követeléséről, de úgy látszik, nem sok hajlandóság van benne a jelölés jóváhagyására.

— Radikális lap indul Ljubljánban. Ljubljánból jelentik: Kedden indul meg az újonnan alapított radikálpárti napilap, „Jutarnje Novine” (Reggeli Ujságok) címmel.

— Dr. Hoos Kázmér visszatért Topolára. Dr. Markovics Nikola topolai főszolgabíró első működését többek közt azzal tette emlékezetessé, hogy járásából néhány ott illetékességgel bíró magyar embert kiutasított. A kiutasítottak nagy része hosszas utanjárást követően visszatért, csupán dr. Hoos Kázmér topolai ügyvéd és Arany Gusztáv pacsérei református lelkész voltak kénytelenek működésük és egzisztenciájuk helyétől hónapokon át távolmaradni. Néhány nap előtt dr. Hoos Kázmér is visszatérhetett, a topolaiak és minden becsületes ember öröme. Markovics áldozatai közül most még csupán Arany Gusztáv van száműzetésben. Róla is megállapították, hogy kiutasítása törvénytelen volt, de ennek ellenére sem tudja a visszautazáshoz szükséges vizumot megszerezni.

— Zagrebben nem engedélyezték a kávéházi árak felemelését. Zagrebból jelentik, hogy az ottani kávéházak és vendéglők tulajdonosai a valutaviszonyok okozta újabb drágulásra hivatkozva kérték az ár- vizsgálo-bizottságtól, hogy az árakat felemelhessék. A bizottság a kérelmet visszautasította.

— A subotici Lloyd alapszabályait megerősítette a miniszter. A subotici Kereskedelmi Egyesület a Jugoszláv Lloydal való fúziója alkalmából módosította alapszabályát. Az új alapszabályokat a kereskedelemügyi miniszter most megerősítette.

— Négy német rendőrt halálra ítélték a belgák. Aachenből jelentik: A belga haditörvényszék a hamborni rendőrség négy tagját halálra ítélte, mert Krafft belga hadnagyot állítólag a múlt évben a közúti vasuton meggyilkolták.

— Leszakadt a bálterem mennyezete. Szarajevóból jelentik: A szombat esti Szt. Száva bálon, melyet a tisztis otthon tartottak meg, sulyos szerencsétlenség történt. Tánc közben a mennyezetről nagy tömeg gipsz szakadt le, amely sulyosan megsebesítette Popovics Zorka urileányt. Táncosa csak könnyekben sebesült meg.

— Sakkverseny Novisadon. Novisadról jelentik: A Novisadon megtartandó országos kiállítás tartama alatt a novisadi sakkör élő figurákkal sakkversenyt fog rendezni.

— Öngyilkosság. Novisadról jelentik: Szabó Mihályné vasárnap este a Kamenica 76. sz. lakásán öngyilkossági szándékából maróluget ivott. Beszállították a közokórházba. Állapota sulyos.

— Izgalmas éjszakai kártyarazzia Budapesten. Budapestről jelentik: Vasárnap hajnalban a rendőrség kártyarazziát tartott egy közismert előkelő budapesti uri családnál, mert bizalmas értesülése volt a főkapitányságnak, hogy ott állandóan nagy összegben szerencsejáték folyik. A két órától reggel ötig tartó razzia eredménnyel járt és tizennégy embert, köztük három ismert színésznőt, két tőzsdebizományost és négy nagykereskedőt értek chemin-játékon. Az eljárást a lakás tulajdonosa és a játékosok ellen folyamatba tették.

— Kiütéses tifusz Osijeken. Osijekről jelentik: Gora Konstantin orosz emigráns, aki néhány nappal ezelőtt Dubrovnikból jött Osijekre, kiütéses tifuszban megbetegedett, miért is a rendőrség annak a háznak a lakóit, ahol Gora lakik, egészségügyi zárlat alá helyezte. Mint-hogy a megfigyelés alatt levők között egy tanítóképzés, két reál-gimnázium és egy elemi-iskolai tanuló is van, ezeket az intézeteket három napra bezárták, hogy ezáltal a járvány terjedésének elejét vegyék. Gora Konstantint a járványkórházba szállították.

— Halálos végű verekedés. Vasárnap éjjel halálos kimenetelű verekedés történt Bács Petrovoselon. A bálból hazatérő Galusz Sándor, Tóth János és Heipel Pál legényeket, a község szélén Koszorua (Koncsik) István, Koszorus (Koncsik) János és Sindelas Antal megtámadta. A támadók ásóval kapával s husággal lesték haragosaikat. Először Galusz Sándort kezdték ültelgelni, mire Galusz kést rántott s ziven szurta Koszorus (Koncsik) Istvánt, aki halva rogyott össze. Sindelas Antalt kapával úgy összeverték, hogy felépüléséhez kevés reményt fűznek. A rendőrség a verekedőket letartóztatta.

— Vonatösszeütközés Priglevicza Szentiványon. Priglevicza Szentiványon vasárnap hajnali hat órakor, hibás váltóállítás következtében a Vinkovci felől jövő tehervonat beleszaladt az állomáson veszteglő tehervonatba. Négy vagon pozdorjává zúzódott és az egyik mozdonynak, amely kiugrott a sinekből, széntártálya megsérült. Somborból az összeütközés hírére segélyvonat indult Szentiványra orvosokkal, de a karambolnak emberáldozata nem volt. A vizsgálat abban az ügyben, hogy kit terhel a felelősség, megindult.

— Narutovicz gyilkosa nem akar kegyelmet. Varsóból jelentik: Nierwiadomski festő. Narutovicz elnök halálra ítélt gyilkosa levelet intézett a varsói törvényszékhez, amelyben közli, hogy nem fog kegyelmi kérvényt benyújtani és kéri a bíróságot, hogy az aktáknak a köztársaság elnökehez való benyújtása alkalmával ne javasolja az ítélet enyhítését. A levelet az ítélet aktáihoz csatolták, amelyeket az igazságügyminiszter kegyelmi javaslat nélkül nyújtott át az elnöknek.

— Meggyilkolták egy budapesti bank cégvezetőjét. Budapestről jelentik: A Wiener Kommercial-Bank budapesti fiókja nevében Friwaldsky András cégvezető néhány nappal ezelőtt felmondott a bank egyik tisztviselőjének, Eszláry Károlynak. Az elbocsátott tisztviselő erre provokáltatta a cégvezetőt, de Friwaldsky megtagadta az elégtételadást. Hétfőn reggel 9 órakor Friwaldsky András kilépett a bank épületéből, amikor a kapu előtt leskelődő Eszláry rátámadt és felelősségre vonta. Az előzőleg megfenyegetett cégvezető erre revolvvert vett elő, mire Eszláry is revolvvert rántott és több lövéssel agyonlőtte Friwaldskyt, aki nyomban meghalt. Eszláry azonnal jelentkezett az első rendőr-őrszennél, kihallgatása során azonban azt vallotta, hogy csak inzultálni akarta a cégvezetőt, mivel azonban az lött rá először és meg is sebesítette, volt kénytelen ő is fegyvert használni.

Sjodinjone Krečane D. D. Zagreb, Bogovičeva ul. 3. Modern mézsművek Očuran és Novimaroiban. Havi termelés 150 vagon elsőrendű darabos méz.

— **Sikeres kabaré-estély** Bács-Petrovozellőn. Bács-Petrovozellőről jelentik, hogy az ottani Sloga kaszinó-egyesület január 27-én, szombaton este jölsikerült, élénk műsora kabaréelőadást rendezett. Az estély nagy sikere dr. Stiefelmayer Adámné és Szücs Maca agilis és ötletes rendezését dicséri.

— **Vasúti tolvajok a becskeréki állomáson.** A becskeréki állomásokon az utóbbi időben nagyon megszapordtak a lopások. A két vasúti állomáson mindössze két csendőr teljesít szolgálatot s így a tolvajoknak aránylag könnyű dolguk van. A becskeréki kereskedők most a vasútről letszámának emelését kérik.

— **Novisadon magyar nyelvű szocialista hetilap indul meg.** Novisadról jelentik: Szombaton megjelenik a szociáldemokratapárt magyar nyelvű hetilapja, amelynek szerkesztője dr. Székely Iván volt szociáldemokrata képviselő.

— **Uj jegyzők Bánátban.** A belügyminiszternek ma egy leirata érkezett a vármegyéhez, amely Torontól több községébe új jegyzőket nevez ki. Kineveztek *Franzeldre* Herz Gyulát, *Barándára:* Szimics Szvetislávot, *Debeljácsára:* Iszakovics Pétert, *Opevára:* Aradszky Istvánt, *Orlovára:* Teodorovics Ljubomirt, *Szamos:* Gyukics Milost, *Crpajára:* Atanáczkovics Milivojt, *Borcsára:* Avirovics Csédát, *Ivanovára:* Petrovics Petárt, *Hertelendyfalvára:* Jovánovics Jóvát, *Bavanstére:* Székics Milánt, *Kovinra:* Zavalik Jovánt, *Deliblatra:* Selykovics Dobrát, *Gálra:* Suturján Nikolát, *Gorenovára:* Jovánovics Milorádot, *Osztrovára:* Dragicevics Andrárt.

— **Vilmos excsászár második házassága nem boldog.** A newyorki Evening News tudósítója elenti Doroból: Minden igyekezet ellenére, mellyel a valóságot Vilmos ex-császár környezete leplezni akarja, megállapítható, hogy az ex-császár második házassága nagyon szerencsétlen és bekövetkezett a szakadás a házastársak között. Mindketten a kastélynak teljesen elkülönített lakosztályaiban laknak és a volt hercegnő gyermekei egyáltalán nem érintkeznek II. Vilmossal. Vilmos lelkiállapota az utóbbi időben nagyon megváltozott és környezete alig tud vele békésen kijönni.

— **A sentai városi tisztviselői állások betöltése.** Sentáról jelentik: Hétfőn a demokrata és radikális polgárok, Petrovics Bránko dr. polgármester elnökletével pártközi értekezletet tartottak az üresedésben levő városi tisztviselői állások betöltése kérdésében. Üresedésben van a főjegyzői, a levéltárnoki és több adóügyi állás. Az értekezlet nem állapodott meg abban, hogy ki-ket ajánljon ezekre az állásokra, de néhány napon belül végleg határoznak és azoknak a neveit, akiket a megüresedett állásokra kinevezetnek ohajtának.

(*) **Japán bál.** A subotical Lloyd február 17-én, szombaton a Nemzeti szálloda termében rendezendő bálja szenzációja lesz az idei farsangnak. Japán-bált rendez a Lloyd, japán gésákkal és mandarinokkal. A Takió kávéházból már megibtt az értesítés a subotical Lloydhoz, hogy onnan harminc gésa és ugyanannyi ládamandarin érkezik a bálra. A japán-bál alkalmából a Nemzeti szálloda üszes termel japán stílusban lesznek díszítve. A teremben külön japán teaházakat fognak elhelyezni, ahol eredeti tokiói japán gésák teát szolgálnak fel. A bál rendezőbizottsága már most permanenciában van és azt ambicionálja, hogy olyan farsangi mulatságot rendezzen, amelynek nem igen lesz párja.

— **Revolvertlövés a kávéházban.** Sentáról jelentik: A Royal kávéházban szombaton éjjel kárttyáztak *Vladimir* Bodissar városi tisztviselő és *Vlanikolics* Cvetko. Játék közben elvesztette *Vlanikolics* a pénzét és elővette zsebéből revolverét, hogy azt valakinek eladja. A revolvert az asztalra dobta s miután a fegyver nem volt elzárva, önmagától elcsúszott. A kiröpülő golyó *Vladimir* Bozsidar karjába furódott. Az eset a kávéházban nagy riadalmat keltett. *Vlanikolicsot* a rendőrség letartóztatta.

A subotical Müpártolók Kör e 4-én, vasárnap délután 3 órai kezdettel a Városi színházban hozza színre »Falu rosszáta« esztortokón, február 8-án este 8 órai kezdettel színre kerül »Az új rokonság« Jegyek mindkét előadásra már kaphatók:

Meghívó. A Subotical Általános Ipartestület és Dalárdája 1923 február hó 4-én a »Beograd Szálló« összes helyiségeiben zártkörű levegőfürdőt rendeznek, a **Vigalmi Bizottság.**

Dr. Vécsei Jenő orvosi rendelője nem-betegek részére, délelőtt 7-9-ig, délután 2-től fél 4-ig és 5-7-ig. Lakás: Cyrill-matoda-tér 5. I. emelet, Volnich Piroška-téle ház.

Dr. Mezey István orvosi rendelőjét megnyitotta. Belsőgyógyászati rendelő. Férfi és női nemű betegségek modern gyógykezelése. Rendel: d. e. 8-11. és d. u. 3-5-ig. Subotica, Cara Dušana-ul. 6. (Vass Adámmal szemben.) Telefon: 695.

— **Bőr- és nemibetegnek** Somborban rendel **dr. Koralek** lakásán (Weidinger-palota I. emelet) délelőtt 8-10 és délután 2-4 között. Salvarsan-oltások vérba-josoknak.

— **Orvosi rendelő** és nemibetegek részére d. e. 9-1/2-11. d. u. 3-6-ig. (Salvarsan oltások vérba-josoknak) csecsemő és gyermek-betegeknek délelőtt 9-1/2-11-ig. **Dr. Kosztolányi** Subotica. VI. Vilsonova 34.

Stílusos beállítás, jelmez és estélyi felvételek Reményi M. fotóművész fényképszalonjában, Rudičeva 4.

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvosi és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Alesch ur, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel d. e. 9-12 és d. u. 2-5-ig Kralja Petra Park 7. számú házban az emeleten (volt Reichl-palota). Telefon 4-52.

SPORT

A Vasas birkózóverseny. A Vasas vasárnapi birkózóversenye, amelyen ugyszólván minden jönevű magyar birkózó résztvevett, nagy meglepetést hozott. A kiváló magyar bajnok *Radvány*, aki *Keresztessel* szemben is csak nehéz küzdelem után győzött pontozással alul maradt *Maturával* való mérkőzésben. *Pongrácz* (B. A. K.) szintén esett a kitűnő *Skerlectől*, aki nagyszerű formát mutatott. A versenyt egyébként csak két súlycsoportban fejezték be: a légsúlyban és nehézsúlyban. Az előbbiben Magyar Árnin (B. A. K.) győzött Kleevel (M. T. E.) szemben, az utóbbiban pedig Badovetz (F. T. C.)

Az U. T. E. győzelme Párisban. Az U. T. E. csapata, amelynek a Red Starral kellett volna mérkőznie, egy kombinált francia csapatot vasárnap 3:2-re megvert. A gólokat *Priboj* és *Schaller* rugták.

Budapesti futballeredmények. F. T. C.—K. A. O. E. 6:1; Törekvés—U. T. S. E.: 16:0; T. T. C.—K. A. C. 6:1; Vasas—B. A. K. 2:1. Ladányi díj: B. E. A. C.—O. T. E. 3:0.

Spanyolország-Franciaország 3:0. A spanyol válogatott csapat nagy fölényvel verte a francia csapatot.

TŐZSDE

•••

Novisadi terménytőzsde, január 29. Az üzletkedv lanyha és tartózkodó. Eladtak búzát 475—485, rozsot 382.50, árpát 312.50, zabot 294, szárított tengerit 295, ótengerit 314, új tengerit 235—237.50, lisztet 0-ás 700, korpát 170—175.

Beograd, január 29. **Devizák:** Páris 720, London 520, Milánó 539, Genf 21.40, Newyork 112, Berlin 0.35, Prága 320, Bécs 0154, Bukarest 45, Szófia 68, Budapest 4.30. **Valuták:** Dollár 109, Lei 48.

Zürich, január 29. **Zárlat:** Berlin 001.6250 (00.2), Holland 211.60 (211), Newyork 536.705 (536), London 24.87 (24.98), Páris 33.50 (33.95), Milánó 25.47 (25.65), Prága 15.50 (15.125), **Beograd** 4.50 (4.30), Bukarest 2.20 (2.15), Varsó 0.61625.0 Bécs 000.73 000.74 (000.74 000.75).

Budapest, január 29. A devizaközpont jegyzései: Leva 16—17, Francia frank 166—176, Márka 810, Lira 126—132, Lei 11—12, Szokol 76.50—80.50.

Izvr. broj 18—1923.

DRAŽBENA OBJAVA

Potpisani sudski izvršitelj u smislu § 102. zak. čl. LX. 1881. ovime objavljujem, da usljed odluke br. 6674—1922. kr. sreskog suda u Novom-Sadu, u korist po. Dr. Šandor Boschau odvjetniku zastupanog »Union« grTovačkog D. D. ovrhovoditelja, proti ovršeniku, u 12. dana decembra meseca 1922. godine preuzetom ovrhovnim zapisniku i na 75900 din. — p. procenjena pokretnina noime kukuruz, krave, tele, konji i t. d. na javnoj dražbi će se prodati.

Koja dražba će se usled odluke br. Gn. 5837—1922. kr. sreskog suda u senti, radi podmirenja 124525 dinara — p. glavnice i za ovom svotom od 8. VII.—20. VIII. i 16. dana septembra meseca 1922. godine računajuć 8% kamate, i dosadanji 8723. din. — p. ustanovljenih troškova 7. dana februara meseca 1923. godine pre po dne u 10 sati u Zlatna Grede ulica broj 9. u stanu dužnika održati, i na ovu svi oni, koji su radi kupovati, pozivaju se, sa tom napomenom, da označene pokretnine u smislu § 197. i 108. zak. čl. LX. 1881. za isplatu u gotovom novcu, u slučaju nužde, i ispod procenjene cene će se prodati.

U koliko pokretnine koje će se na dražbi prodati, i drugi je zaplenio i na nji na podmirenje pravo imaju, ova dražba u smislu § 120. zak. čl. LX. od god. 1881. i u njenu korist se određuje.

U Senti, dne 17. januara 1923. g.

Adolf Kemény
kr. sudski izvršaoc.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen jó atyáink elhunytá alkalmával nagy fájdalomunkban osztoztak, ezuton is hálánkat fejezzük ki, a család nevében
Erdélyi Antal.

Orvosok által elismert legjobb egészségi

HASKÖTŐK

készítmények

STEINNE SCHÄFFER MARGIT

szakképzett fűzőkészítőnél
Karačićeva ul. 7. (Bárany Szálló melletti utca) — Vidéki megrendeléseket a sluzz, csipő és a hashossz beküldése után pontosan eszközöl.

RAPID

a legtokéletesebb és legbiztosabb

Gillette-élesítő

Olajkövön élesít! Könnyű, kényelmes kezelés! Az egyetlen készítmény, mely valóban komoly munkát nyújt! Nagy megtakarítás pengékben! Csak a Vajdaságban kizárólag

Tenner optikusnál

Subotica, Kralja Aleksandra
ulica 11. 5928

MINDENKI

nagy megerősítés nélkül

heti 100 dináros

előleges törlesztésre szép, elegáns és olcsó

RUHÁT KAPHAT

csak forduljon bizalommal

NÁVAY ISTVÁN

uri szabó üzletbe, hol nagy választék van tanácsai és nyári szövedékből

Subotica, Somborszki put
(Nagytemplom mögött) Dr. Kiss ügyvéd házában

VÁROSI JÓDOS GYÓGYFÜRDŐ

NOVISAD

PENZIÓ RENDSELER

KITÜNŐ ELLÁTÁS ÉS SZOBÁK
ISZAPKEZELÉSEK, SÓSFÜRDŐK, HYDROTHERÁPIA, RÖNTGEN-LABORATORIUM, KVARCLÁMPA, DIATHERMA ÉS VILLAMOS KEZELÉSEK. — ALLANDÓ FÜRDŐORVOS NYITVA EGÉSZ ÉVBEN — TÉLIKURA

KIVITELKÖZVETÍTÉS

Nakupovalna Zadruga (Beszerzési Szövetkezet)
LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 33.

mint a

Deutsche Viehverkehrsgesellschaft

für Böhmen, prágai cég képviselője átvesz bizományi elárúsításra Prágában minden mennyiségű vágómarhát, sertést, mindennemű egyéb állatot és az egyes küldeményekre

a prágai eladási árak 50%-át előlegezi.

Távíratok: Nakupovalna Ljubljana.

Int. Telefon 366, 13, 223.

NYILTTÉR.**Értesítés.**

Makk Ernő vállalatunk volt tagja cégünk
ből kitépett s így annak képviselőjére jog-
sítva nincs.

Stara Kanjiža, 1923. január 25.

Fa- és Játékkártyaár
Stara Kanjiža.

Árverési hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Hungerleider & Co.
wieni cég ügyfelem a Sugár Béla debeljačai
kereskedő által neki Suboticára szállított, sem
a kikötött, sem a törvényi kellékeknek meg-
nem felelő 400 darab vágott hizott libát dr.
Radivoj Milodinović kir. közjegyző ur köz-
benjöttével

Suboticán Milojevičeva ulica 5 szám alatt (a
vasuti személypályaudvarral szemben Central
szálloda pincéje)

1923. évi január 30-án délután 3 órakor nyil-
vános árverésen a legtöbbet ígérőnek egy tétel-
ben el fogja adni.

Kikiáltási ár 90000 dinár.

Suboticán, 1923. január 29.

Dr. Birdos Izso
ügyvéd.

Kereskedők figyelmébe!**Viaszkosvásznak és asztalkendők**

dus választékban előnyösen beszerezhetők

REIN IZSO SOMBOR

zsák, ponyva és zsinag üzletében.

Kérjen mintázott árajánlatot.

**VIKTOR SCHMIDT
& SCHÖNE, WIEN.**

A legfinomabb Dessert csokoládé különle-
gességek a legizlesebb kiállításban, u.m.:

ILDEFONSO, HOBES, EXCELSIOR keverék,
MOZART GOLYÓK stb. nagyban, mindig
frissen kaphatók az egyedüli lerakatnál:

Bröder és Fenyő cégnél Novisad

Kérjen árajánlatot. — Uyanott fehér és színes
Stanjol papír állandóan raktáron. 665

KOVÁCS (tüziember) és**BOGNÁR munkásokat**

jó fizetés mellett
azonnal felvesz a

Sombori Kocsigyár.**Gabonakereskedő és malmos
urak figyelmébe!**

Suboticán, Paja Dobanovački ulica 11 sz.
alatt (Telefon 990.)

Gabonaügynökségi irodát

nyitottunk.

Az összes gabonaneműek, őrlmények és
termények közvetítésével foglalkozunk és
messzemenő összeköttetésünknel fogva
előre is biztosíthatjuk minden üzletfelün-
ket, hogy általunk a legkedvezőbb ügy-
leteket fogja köthetni. — Kérjük szíves
pártfogásukat és vagyunk teljes tisztelettel

ZUBKOVIĆ i RAJIĆ

50 hl. királyhalmi 1921. évi termésű
prima óbor (fixli)
jutányosan eladó.
ADÁM JENŐ HORGOS

FIGYELEM!

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy
hölgyfodrász szalonomban
ismét több elsőrangú munkaerőt alkalmaztam, kik
legmodernebb fésülést produkálják.

A mai kor igényeinek megfelelőleg franciá min-
tára a legmodernebb hajmosó apparátusokat sze-
reltettem fel, úgy hogy t. vendégeim a leggyor-
sabban fennakadás nélkül szolgáltatnak ki. —
A nap bármely szakában végzek

hajszőkitést és hajfestést

(valódi L'Oreal Hennevel) Menyasszonyi és al-
kalmi frizurákat hazánál is elfogadok úgy hely-
ben mint vidéken. Abonnensek üzleten kívül is
elvégeztetnek Parókákat bálakra, mulatságokra
kiköcsöszöl. — Kérem a t. hölgyközönség szíves
érdeklődését 517

Mittler Gyula illatszerész**Kereskedelmi végzett gyakornoknő
felvétetik.**

Németül tudók és gépirók előnyben részesülnek.
Ajánlkozni személyesen lehet naponta délután 2-3
között. Ajánlkozók bizonyítványukat hozzák ma-
gukkal. Wommann Mór ügynökségi irodája Ströss-
majerova ulica 22. 674

ELADÓ

Beogradhoz közel bánáti városban a legforgal-
masabb helyen jól jövedelmező és szépen
szortírozott

csemege üzlet büffé helviségekkel

betegség miatt és azonnal átvehető lakással
együtt. Leveleket „Legjobb befektetés“ jellegre a
kiadó továbbit. Ügynököket díjazok. 667

STANJOL 663

színes és fehér kapható

BRANDEIS és FISCHL CÉGNÉL

Novisad, Ustavka-ul. 50.

Kg-ként 225 Din. ab raktár

Somborban

a belvárosban azonnali beköltözködé-
ssel egy modern berendezésű ház, hol-
das kerttel, 3 szobával, összes mellék-
helyiségekkel, ugyancsak egy jóforgalmu
mészárszék teljes berendezéssel

eladó.

Bővebbet Dr. Szántó Miklós Sombor

Apatini u. 44. 548

Kubikos talicskákat

vasalva és vasalás nélkül készült

Első Sombori Kocsigyár

Napi teljesítmény 200 drb.

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

ELADÓ

nagyobbítás miatt egy jókarban lévő

60 HP szivógazmotor

KOHÁN VINCE és FIAI, HENGERMALOM
SUBOTICA TELEFON 31.

**GUMMISAROK és
GUMMITALP**

olcsóbb és tartósabb mint bőr! Legjobban
őv nedvesség és hideg ellen!

A mai cukorárak mellett

AJÁNDÉK

74 koronaért kg-ként (brutto-netto)
szilárd állapotban lévő méz, 35—50
kg-os kannákban. Mézeskalácsosok-
nak megfelelő méz, továbbá ha znalt
zsiros hordók olcsón kaphatók.

SAVA d. d. za uzvoz i izvoz, Subotica
Skotus Viatora 3. Telefon 565.

KOHÁN VINCZE és FIAI

HENGERMALOM SUBOTICA

TELEFON 31.

TELEFON 31.

Megvételre keresünk

keveset használt és jó állapotban lévő: 1 darab
Ganz 250 800 sima dupla hengerek vasszekré-
nyes. 1 drb. Ganz 21-es kiörlő hengerek. 1 drb.
„Monarch“ lörpa kiörlő. 1 darab „Reform“ dupla
daratisztító. 2 drb. „Detascheur“ felbontó gépet.
Szíves ajánlatok fenti címre küldendők.

Bükk-, gyertyán-, cser-, tölgy

TÜZIFA

Bognárok részére körbük, kádárdonga és
kész hordók.

Bármely kályhában égő darabos szén, kovácsszén
faszén, aprított fa 40 dinárért, vagontelekben és
kicsinyben legolcsóbban

KRIKS i DRUG cégnél

Subotica, Save Tökölje (Halaški) 52. alatt
kapható. — Telefon 425. 389

**Romániai saját termelésű
tüzifát, faszénat továbbá
meszet**

ajánl azonnali szállításra

IMPORT FAÉRTÉKESÍTŐ

VELIKA KIKINDA

KORNIS ZSIGMOND és MÁRTON

aradi fatermelőik bizományosa

Telefon: Vel. Kikinda 12.

**Asztalosok, építkezők
figyelmébe!**

Nagy raktár I-a prima fichta asztalos árukából és
I-a gözölt bükk deszkából továbbá épületfa,
lécből minden mérethez és cserépből a legmél-
tányosabb árukat. 343

DOHÁNY OTTÓ fakereskedő Subotica
Trumbičeva ul. 20. — Telefon 160.

Fiatal üzemkovács

a ki jó munkát

az Apatini sörgyárban

azonnali belépésre felvétetik.

Fagykenőcs

fagyást pár nap alatt tökéletesen meggyógyít.

Kapható:

LACKNER DRUGERIÁBAN

Kralj Aleksandra ulica, Hotel Nacionalal szemben.

MAGVAK

Mindennemű gazdasági, kert- és virágmagvak!

Arjegyékem most jelent meg és kívánatra házhoz bérmentesen megküldöm. Gazdasági és virágmag, vizionterületeknél külön arjegyék!

B. TEPLY
Különleges magkereskedés
ZAGREB 5. Je a tév trg. 5.

Műtárok, műhelyek,

egyesített főzőkészítő és javító műhelye

Schönbrunn Subotica,
Pašičeva 5. Telefon 275.

PEMETE CUKORKA

köhhégs és rekedés ellen a legjobb

Készít: **Deesy Gyula**
gyógyszertára a kiskápolna mellett.

170 korona aprított fa

kívánatra házhoz szállítva

Hasábfá kicsinyben és nagyban
Pontos és gyors kiszolgálás

Werber Emil
Paja Kulandžica ul. 45.

LEVELEZÉS

Benősülne egy 27 éves fiatalember hozzá illő, ugy vagyoni mint tekintetben, fiatal özvegyvel vagy idősebb leánnyal. Az illetőnek saját iparvállalata van 500.000 korona tőkebefektetéssel. Csakis komoly éleklődők ajánlatait vesszük igénybe. »Szerencsés jövő« jellegre fényképes leveleket a legnagyobb diszkrécióval továbbít Malusev-iroda.

Ismeretség hiányában ez uton keresek házasság céljából hozzám illő leányt vagy fiatal özvegyasszonyt. Én 27 éves, önálló iparos vagyok, rendelkezem 50.000 dinár vagyonnal. Csak fényképpel ellátott, teljes című levelekre válaszolok. Nem teljes esetén fényképet visszaküldöm. Diszkréció biztosított. Leveleket »Tavasza« jellegre a kiadó hivatal továbbít. 673

Szegény vasutas. A dátum nem is. Jelentkezzék a kiadó hivatalban.

FOGLALKOZÁS

Cimfestő-tanítói fizetéssel felvétetik Petrik, Pašičeva, Rudičeva utca, Subotica. 445

Ügyes, jó megjelenésű fűszeres-segéd felvétetik, szerbül tudók előnyben. Herczl Vilmos Subotica. 595

Német nevelőnő vagy idősebb intelligens, komoly hölgyet keresek azonnalra 12 éves leányom mellé. Cím a kiadóban. 616

Apróhirdetések

Telefonon nem adunk hirdetési ügyekben felvilágosítást. Apróhirdetés egy szó 3 K. vasatagbátis és címző kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 50 K. Apróhirdetéseket felvessz Subotica a kiadóhivatal Kralja Alexandra-utca, Lelbach-ház és Temunović hírlapáruda a vasuti park mellett. Vidékre valamenyül főtárlatúknak. Előfizetési díj havonként 30 din., negyedévre 90 din. Kérdezők bédéskhez válasszák meg mellékletét. Álláskeresők az apróhirdetési díj felét fizetik.

Urasági mast keresek jó bizonyítványokkal. Ajánlatok a kiadóba küldendők. 632

Érettségizett, volt állami hivatalnok állást keres. Beszél szerbül magyarul és németül. »Szorgalmas« jellegre a kiadóba. 640

Agilis, szorgalmas és megbízható üzletszerző és szervező tisztviselőket keres Adria Biztosító Társaság fiókigazgatója Subotica, Fra Jese trg 15. 652

Egy könyvelő, aki a könyvelésben jártas és a német nyelvet bírja, azonnali belépésre kerestetik; ugyanott egy jókarban levő ideál írógép eladó. Stern Adolf varrógép rakárában, Jelašičeva ulica 4. 677

Gebildete deutsche Erzieherin sucht Stelle, auch als Hausdame. Otty Escher bei Dr. Kar. Biro, Senta, Bačka. 651

Vincellér, teljesen szakképzett, elsőrendű munkatérő kerestetik március elsejei belépéssel. Ajánlatok Ladány kereskedelmi iroda, Aleksandrova ulica 5 kéretnék. Ugyanott faj síma vessző eladó. 671

Géphaszvakítóleány azonnal felvétetik. Cím a kiadóban. 684

Könyvelő, szerb-horvát nyelven, mérlegképes, állandó állást keres, esetleg néhány órai foglalkozásra. Ajánlatok keretnek: Pavlović, Dalić, Pataky-villa. 684

Fatüzemhez esztorgályos, gépmunkás és motorkezelő kerestetik. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével a. és játékgépgyár, Stara Kanjiža címre intézendők. 626

Házvezetést elvállalna fiatal elvált asszony vidéken is, hová két éves kislát is magával vihetné. Szíves sorokat kér »Ujév« jellegre a kiadóba. 660

Vaskereskedősegéd, német és szerb nyelvismerttel, azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok Sschmelka hirdetőbe Novisad. 666

Cement-cserép munkások és egy 15-16 éves fiu fakereskedésbe gyakornoknak felvétetik. Glied Bernát fakereskedő. 668

Utfelelek vizumozási megbízást elvállal és azonnal elintézi Malusev-iroda.

VÉTEL-ELADÁS

ARANYAT, BRILLIANT, drágaköveket legmagasabb árban veszek. Órákat és ékszereket legszakszerűbben javítok és legolcsóbban árusítok. **Friedmann Dezső** órás és ékszerész Subotica, Alexandrova ul. Állami tisztviselőknél javításoknál 20 százalék engedmény. 6096

HULLADÉKÉRT PENZT. Legmagasabb napi árban veszünk vörö, sárgaréz, ólom, horganyt, öntött vas-hulladékot. **Megyaszczy és Társa** vaskereskedők Subotica (a városház átellenében). Telefon 360. 6028

Magánjáró alkatrészek, acél öntésű fogaskerekek, viztartány, légtartány, légkompresszor, szivattyó, vizszivattyúk, kazánhoz való járkerekek, fogaskoszorúk, sörfőző készülék, légindító kompresszorral. **Molarup** géphengerolajozó, tábori kollek, csavaranyák minden méretben gyári árban, aztó hat személyre jutányos árban, jéggyári hűtő-sövek, golyós-csapágyak doboz házzal együtt, ékszer és oros pres. Bővebbet **Hamburger gépműhely** Subotica, Villanytelep mellett. Telefon: 566. 678

Egy masszív, régiebb stíli, komplett ebédő és háló, ugyszintén modern berendezések, nagy tükör, íróasztal, jég- és kadropsztkrény, elszobafal tükrökkel, kisebb pénzeszkény, festmények, kinaezüst tárgyak, női uj és használt szőrmebunda, himalája pléd, asztalok eladók. **Lángné, Agina ulica 11.** 659

pitésre igen alkalmas ház nagy telekkel, elfoglalható lakással, a város közepén eladó. Cím a kiadóban. 549

Uj komplett káoszgyár-berendezés, transzmissziókkal és szijakkal, egy nyersolajmotor, 14 HP eladó. **Leicher, Valpovo. 569**

Benzinmotor, 55-60 lóerős. Fiat-gyártmány, eladó. **Csordás Ferenc, Nova-Kanjiža. 648**

Két elsőrendű vendéglő lakással azonnal átadó. Házak, lakások, butorozott szobák, butorok eladását és vevését állandóan követitem. Lakáscserét is. Kérem teljes bizalommal hozzám fordulni. Kérem a bérbeadók megbízását. **Lángné, Agina-u. 11. 658**

KÜLÖNFÉLE

Francia hajfestő, fekete, barna színben. **Lilom** hajszőr, **Schampion-brillant** kölnivíz. Kímélve kapható **Illés gyógytárban**, főpostával szemben. 59

Egy butorozott szobáért 600 dinárt fizet egy gyógyszerész fürdőszobahasználattal, csak hideg víz használattal. Érdeklődni lehet »Sokol« gyógyszertárban, Karadjordjev trg. 650

Határátlépés iránti kérvények megírását elvállalja **Malusev-iroda**, edénypiac.

GUMMIBÉLYEGZŐT bármilyen nyelven készít **Molnar József** Subotica, Frankopanska-ut. 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is felvesz.

A német nyelvben kellő jártassággal bíró szerb-levélező

ki írógépén is ir állandó alkalmazást nyerhet. 577
Cím a kiadóban.

Virág- és főzelék magvak szállítást megkezdtem

Balog Lina
virágkereskedő
SUBOTICA

Páztitka- és zldségmag nagyban is kapható. Kérje 1923 évi képes arjegyékem.

VALÓDI CLUB PAPIR VALÓDI

Gyári lerakata és főtárlásítója

BEDŐ TRAFIK SUBOTICA

Legolcsóbb árak. Szállítás vidékre is utánvétellel illetőleg a pénz előzetes beküldése ellenében.

Melyik zseblámpa-elem a legjobb?

Zseblámpa-hüvely és öngyújtók nagyban eladása eredeti gyári áron

Főlerakat a Vajdaság részére:

Deutsch Izidor
optikusnál
Subotica

Kereskedőknek eredeti gyári áron!

Értesítés!

Ezuton értesítjük tisztelt vevőinket, hogy **kandisgyárunkat** a mai nappal üzembe helyeztük. Gyártunk **sárga és fehér kandist** amelyet a legjobb minőségben napiáron szállítunk.

Ambrózia Cukorgyár R. T.
Veliki Bečkerek 681

Ujjonnan megnyilt üzletében kaphatók a legnagyobb választékban a legolcsóbb áron valódi **angol szövetek, angol cérnák, amerikai sárcipő.**

Just r. t.
a legjobb ANGOLSZÖVET gyárak képviselője 491

SUBOTICA, VÁROSHÁZ ÉPÜLET
Régi jó hírnévnek örvendő üzletei **BEOGRAD, ZAGREB.**